

„Art. 3. 1. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

3. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości, zwłaszcza gdy przepisy ustawy przewidują możliwość zlecenia realizacji tych zadań przez organy jednostek samorządu terytorialnego.”

W art. 3 ustawa wskazuje, że obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej należy do zadań jednostek samorządu terytorialnego oraz organów administracji rządowej. Rozwinięcie tego przepisu stanowią art. 176-190 ustawy, które szczegółowo regulują podział zadań pomiędzy poszczególnymi szczeblami samorządu terytorialnego i administracją rządową.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym może przybierać formy wprost przewidziane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej np. poprzez propagowanie tworzenia rodzin wspierających (art. 29), organizacje grup samopomocy (art. 10 ust. 3 pkt 5 ustawy), pośrednio poprzez inne formy aktywności zmierzające do osiągnięcia celów ustawy (np. organizowanie imprez propagujących rodzicielstwo zastępcze). Współpraca z sądem przybiera formy przewidziane w ustawie (np. art. 15 ust. 1 pkt 17 - sporządzanie opinii o rodzinie i jej członkach przez asystenta rodziny, art. 35 ust. 2 – zawiadamianie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej na podstawie umowy, art. 46 – przekazywanie do sądu rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka). Organy administracji publicznej oczywiście nie mogą próbować wpływać na orzeczenie sądów (z wyjątkiem sytuacji gdy dopuszczają to przepisy prawa – np. wyrażenie opinii w toku postępowania sądowego), niemniej jednak mogą próbować wpływać na usprawnienie funkcjonowania pracy sądów np. poprzez zgłaszanie skarg i wniosków dotyczących pracy sądu. Zgodnie z §32 pkt 11 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych, rozpatrywaniem skarg i wniosków zajmuje się prezes sądu. Do zadań prezesa sądu należy również m.in.: zapewnienie odpowiedniej obsady kadrowej, zapewnienie właściwej organizacji pracy sądu, analizę obciążenia sędziów i referendarzy sądowych w poszczególnych pionach i wydziałach, dbałość o sprawne wykonywanie obowiązków przez sędziów, referendarzy sądowych, urzędników i innych pracowników sądowych oraz kulturę pracy, przyjmowanie interesantów, podejmowanie decyzji w sprawach bieżących, związanych ze sprawnym funkcjonowaniem sądu. Poprzez wszystkie w/w czynności prezes sądu ma realny wpływ na organizację pracy sądu również w wydziale rodzinnym i nieletnich.

Do organów pomocniczych sądów należy zaliczyć przede wszystkim kuratorów sądowych (zawodowych i społecznych). Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Kuratorzy

sądowi wykonują swoje zadania w środowisku podopiecznych, także na terenie zamkniętych zakładów i placówek ich pobytu, w szczególności na terenie zakładów karnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz leczniczo-rehabilitacyjnych. Zawodowy kurator sądowy obowiązany jest do:

1. występowania w uzasadnionych wypadkach z wnioskiem o zmianę lub uchylenie orzeczonego środka,
2. przeprowadzania na zlecenie sądu lub sędziego wywiadów środowiskowych,
3. współpracy z właściwym samorządem i organizacjami społecznymi, które statutowo zajmują się opieką, wychowaniem, resocjalizacją, leczeniem i świadczeniem pomocy społecznej w środowisku otwartym,
4. organizacji i kontroli pracy podległych kuratorów społecznych oraz innych osób, uprawnionych do wykonywania dozorów lub nadzorów,
5. sygnalizowania sądowi przyczyn przewlekłości postępowania wykonawczego lub innych uchybień w działalności pozasądowych podmiotów wykonujących orzeczone środki.

Zakres zadań kuratora społecznego określa kierownik zespołu w porozumieniu z wyznaczonym kuratorem zawodowym, pod którego kierunkiem kurator społeczny ma pracować.

Do organów pomocniczych sądów zalicza się również rodzinne ośrodki diagnostyczno-konsultacyjne, których organizację i zakres działania reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2001 r.. Ośrodek działa przy sądzie okręgowym. Do jego zadań należy:

1. przeprowadzanie badań psychologicznych, pedagogicznych lub lekarskich oraz wydawanie na ich podstawie opinii na zlecenie sądu lub prokuratora,
2. prowadzenie mediacji w sprawach nieletnich i sprawach rodzinnych na zlecenie sądu,
3. sprawowanie opieki specjalistycznej nad nieletnimi skierowanymi przez sąd,
4. prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla nieletnich, ich rodzin oraz rodzin zagrożonych demoralizacją, na zlecenie sądu,
5. współdziałanie z placówkami wykonującymi orzeczenia sądu, instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką ochrony i umacniania rodziny.

Współpraca z policją może dotyczyć tych zadań, które jednocześnie wchodzą w zakres zadań Policji. Do podstawowych zadań Policji, które można powiązać z zadaniami organów publicznych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należą m.in. ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi. Współpraca z Policją będzie istotna w takich obszarach jak przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwalczanie przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, walka z przestępczością nieletnich, przeciwdziałanie narkomanii.

Współpraca z instytucjami oświatowymi powinna służyć wzmocnieniu funkcji wychowawczej rodziny. W przypadku rodzin borykających się z trudnościami, szczególny nacisk powinno postawić się na współpracę właśnie ze szkołą. Zgodnie z art. 1 pkt 3 ustawy o systemie oświaty, system oświaty zapewnia w szczególności wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny. Inne zadania systemu oświaty powiązane z zadaniami wynikającymi z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to umożliwienie uczniom korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, możliwość

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 02, kwiecień 2012 00:00

Bernadeta Skóbel

Odsłony: 5979

---

uzupełniania przez osoby dorosłe wykształcenia ogólnego, zdobywania lub zmiany kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych, opieka nad uczniami pozostającymi w trudnej sytuacji materialnej i życiowej oraz stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego.

Współpraca z podmiotami leczniczymi to przede wszystkim możliwość finansowania programów zdrowotnych kierowanych do dzieci i młodzieży a w przypadku własnych jednostek (samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej prowadzone przez powiaty) ułatwienie rodzicom zastępczym dostępu do świadczeń zdrowotnych dla dziecka przybywającego w pieczy zastępczej. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że często dzieci które trafiły do pieczy zastępczej były często zaniedbywane przez rodziców biologicznych w zakresie dbania o ich stan zdrowia.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła do ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie nowe zadanie publiczne do realizacji w ramach działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe. Inne zadania realizowane przez tego typu organizacje, a mogące mieć charakter wspierający wobec zadań podmiotów publicznych wynikających z ustawy to działalność charytatywna, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, pomoc społeczna oraz promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy (art. 4 ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie).

Zasada pomocniczości w kontekście wskazanym w art. 3 ustawy sprowadza się do możliwie szerokiego angażowania społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych w realizację zadań wynikających z ustawy. Jedną z form jest zlecanie realizacji zadań przez jednostki samorządu terytorialnego.